

Hoidised ootavad tegijat

Hoidistamise aeg on jälle käes. Tippkokk, Santa Maria menüüinsener Angelica Udeküll õpetas äsja väikesele grupile ajakirjanikele, kuidas valmistada *chutneyt* (India päritolu vürtsikas kaste, mida süüakse liharoogade kõrvale). Potis kulpi keerutades jagas ta ühtlasi hulgaliselt erinevaid hoidistamisnõuandeid. Sellest saate lähemalt lugeda mõnest järgmisest Targu Talita numbrist.

Angelica märkis, et hoidistamine on taas moodi läinud. Ja just noorte seas. Enam ei kiitle naljalt keegi, et ostab oma moosid kõik poest, vaid tahetakse ise teha. Samuti viiakse külakostiks sageli purgike omatehtud hoidist. Angelica tõdes, et veel paar aastat tagasi oleks selle peale ilmselt ehmutud: "Mis mõttes? Sa tood mulle moosi?!" Aga enam mitte. Kõigil on hea meel ilusa ja kasuliku kingi üle, mille jaoks kinkija ise vaeva on näinud.

Peale selle tõdesid koolitusel osalejad, et maailmas valitseb hämmastav tasakaal. Aastal, mil inimesed vaelevad majandussurutise käes, on loodus erakordselt helde, nii et keegi, kel käed otsas ja mõte liigub, nälga küll ei jää. Nii metsaalune kui ka aiapuudpõõsad on saagi all lookas, oodates nobedat noppijat.

VIVIKA
VESKI

LUGEJA KÜSIB

Kapsakoi tegutseb

Märkasid kapsalehtedel väikesi heledaid kilejaid laigukesi. Mõni päev hiljem olid lehed üleni auklikud ning ühe alumisel poolel nägin paari millimeetri pikkust ussikest. Ka südami-kus oli lehti söödud. Kes see kurivaim on ja mida nüüd teha?

Vastab
VÄINO PALLUM

Kirjeldatud kahjustust tekitab nii kapsale kui ka teistele ristõielistele köögiviljadele kapsakoi (*Plutella maculipennis*), kes on tänavu üsna agressiivne.

Kahjuri röövikud närvivad lehe alaküljel, aga selle pealmise kattekoep (epidermise) jätvavad puutumata, mistõttu tekivadki kilejad aknakesed. Kahjustuse algfaasis on need vaid 2–3 mm läbimõõduga ega hakka eemalt silma. Vanemate röövikute ümarate söömaakende läbimõõt ulatub 1,5 cm-ni. Kapsalehe kasvades rebeneb kahjustuskohas kattekude ning siis keruvad esile kilega ääristatud mitmesuguse suurusega augud. Kahjustatud taimed aga kanguvad.

Tihti algab taime südamikulehtedel kahjustus varjatult. Kui on vigastatud ka kasvukuhik, ei moodusta kapsas pead või on see väike ja moondunud.

Koiröövikud on noorelt kollakashallid, täiskasvanult helerohelised, pruunika peaga ja umbes 1 cm pikad. Kui neid puudutada, hakkavad paharetid erksalt vingerdama ning laskuvad võrgendi abil maapinnale.

Valmik, kelle tiibade siruulatus on ca 15 mm, lendleb mai lõpul või juuni algul ning muneb juuni keskel lehtede alumisele küljele, paigutades munad üksikult või mitmekaupana. Mune misel eelistab ta tuulevarjulises kohas kasvavaid taimi. Munad on 0,4 mm pikad, valkjaskollased.

Juuni teisel poolel kooruvad röövikud poevad lehe sammaskoesse ning õõnestavad seal kitsukesi käike, hiljem närvivad lehe alaküljel aknakesi.

Esimese põlvkonna röövikud nukkuvad tavaliselt juuni esimesel poolel lehtede alaküljel hõredast võrgendist

REPRO

Kapsakoi röövikud närvivad lehe alaküljel, jättes pealmise kattekoep puutumata – nii tekivad kapsalehele kilejad söömaaknakesed.

kookonis. Teise põlvkonna röövikud närvivad lehti augustis. See põlvkond on esimesest arvukam ning teeb suuremat kahju.

Püsivalt soojade ja kuivade ilmade korral süüakse kapsalehed roodudeni paljaks. Kahjurid talvituvad nukujärgus taimejäänustel või mujal varjatud kohtades.

Kapsakoi arvukus ja tema rüüste erineb aastati – tõusuperioodid vahelduvad mõnaga, seejuures võib vahe olla 10–15-kordne. Sellist olukorda tekitab mai lõpul lõunapoolsetelt aladelt pärituulega meile kandunud koi-liblika rünnak. Ületalve elab meil suhteliselt vähe kahjureid, seega ei kujuta nemad endast kuigi suurt ohtu.

Kasvatage kapsast tuultele avatud põllul, istutage taimed kasvukohta võimalikult vara. Kontrollige neid korrapäraselt ja kui leiata üksiku röövikut, pigistage ta puruks.

Pritsiage kapsast NeemAzal-T/S-iga (30–50 ml/10 l), Neko tõrjevahendiga, mis on kasutamismislahus, kesalille-, sibula- või koirohuleotisega. Leotistega pritsige 3–4 korda 4–5 päeva tagant, nende paremaks kleepumiseks lisage pastat RS (20 ml/10 l) või spetsiaalset märgajat Contact (25 ml/10 l).

Kui röövikuid on aga päris arvukalt, pritsige Fastac 50-ga (6–8 ml/10 l), Decis 2,5 EC-ga (6 ml/10 l) või Karate Zeoniga.